

Διαγώνισμα στο θεώρημα Bolzano με λύσεις

Θέμα 1^ο

α) Να δώσετε μια πρόχειρη γραφική παράσταση συνάρτησης f με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} , που να είναι συνεχής στο $\mathbb{R} - \{\alpha, \beta\}$ και να είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$.

(Μονάδες 8)

β) Να δώσετε μια πρόχειρη γραφική παράσταση μιας συνάρτησης f συνεχούς στο $[\alpha, \beta]$ που να έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο (α, β) και να ισχύει $f(x) \geq 0$ για κάθε $x \in [\alpha, \beta]$

(Μονάδες 7)

γ) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

1. Αν η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ και η f έχει ρίζα στο (α, β) τότε υποχρεωτικά θα ισχύει το θεώρημα Bolzano σε κάποιο υποδιάστημα του $[\alpha, \beta]$.
2. Αν η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, είναι συνεχής στο (α, β) και $f(\alpha) \cdot f(\beta) < 0$ τότε η f θα έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο (α, β) .
3. Αν για την f ισχύει το θεώρημα Bolzano στο $[1, 3]$ τότε η f θα έχει τουλάχιστον μία θετική ρίζα.
4. Κάθε πολυώνυμο περιττού βαθμού έχει ρίζα στο \mathbb{R} .
5. Αν μια συνάρτηση f είναι συνεχής στο διάστημα $[\alpha, \beta]$ και στο διάστημα $(\beta, \gamma]$ και $f(\alpha) \cdot f(\gamma) < 0$ τότε η f έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο (α, γ)

(Μονάδες 10)

Θέμα 2^ο

α) Αν $f(x) = \begin{cases} e^x + x \eta \mu \frac{1}{x} & x < 0 \\ \sigma \upsilon \nu \chi - \chi^2 + \chi \eta \mu \chi, & \chi \geq 0 \end{cases}$ δείξτε ότι η συνάρτηση f έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(-\frac{2}{\pi}, \frac{\pi}{2})$

(Μονάδες 11)

β) Αν η f είναι συνεχής και $f^3(x) - 3f^2(x) + 3f(x) = x^3 + x^2 - 2014$ για κάθε x πραγματικό να δείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 1$ έχει τουλάχιστον μία ρίζα.

(Μονάδες 14)

Θέμα 3^ο

α) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $x^4 - 7x^3 + 6x^2 + 3x = 3$ έχει τουλάχιστον ρίζα στο $(0, 1)$.

(Μονάδες 11)

β) Αν $f(x) = x^3 + x + 1$ ι) δείξτε ότι η f αντιστρέφεται ιι) η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει ακριβώς μία αρνητική ρίζα ιιι) Αν η f^{-1} είναι συνεχής στο \mathbb{R} να δείξετε ότι η εξίσωση $(\pi - x) \cdot f^{-1}(x) = -3x$ έχει τουλάχιστον μία ρίζα θετική και μικρότερη του π .

(Μονάδες 14)

Θέμα 4^ο

α) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $\frac{x^2 - \chi\eta\mu\chi - \sigma\upsilon\nu\chi}{2\chi - \pi} = 0$ έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(0,\pi)$.

(Μονάδες 8)

β) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $\chi.\sigma\upsilon\nu(\chi+3) - \chi^2 = -1$ έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(-1,1)$.

(Μονάδες 8)

γ) Δείξε ότι η εξίσωση $\chi\ln(\chi+1) + \eta\mu\chi = 0$ έχει τουλάχιστον μία ρίζα στο $(-1,0)$.

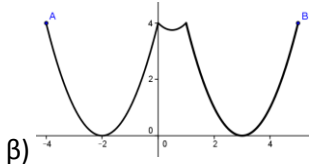
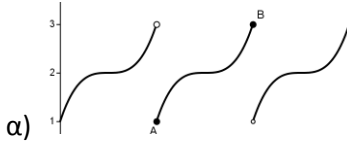
(Μονάδες 9)

ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΜΕ ΜΟΡΙΑ ΑΝΑ ΒΗΜΑ ↓

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα 1^ο

γ) Λ, Λ, Σ, Σ, Λ

Θέμα 2^ο

α)

Για $x < 0$: η $f(x) = e^x + x\eta\mu\frac{1}{x}$ συνεχής ως σύνθεση ($\eta\mu, \frac{1}{x}$) και πράξεις συνεχών. (Mov.1)

Για $x > 0$: η $f(x) = \sigma\upsilon\nu x - x^2 + x\eta\mu x$ συνεχής ως πράξεις συνεχών. (Mov.1)

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} (e^x + x\eta\mu\frac{1}{x}) = 1(1), \text{ (Mov.1)}$$

*αφού $\left| x\eta\mu\frac{1}{x} \right| = |x| \left| \eta\mu\frac{1}{x} \right| \leq |x|$ συνεπώς $-|x| \leq x\eta\mu\frac{1}{x} \leq |x|$ και $\lim_{x \rightarrow 0^-} -|x| = \lim_{x \rightarrow 0^-} |x| = 0$ και από κριτήριο

παρεμβολής $\lim_{x \rightarrow 0^-} x\eta\mu\frac{1}{x} = 0$ (Mov.3)

$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (\sigma\upsilon\nu x - x^2 + x\eta\mu x) = 1$ και $f(0) = 1$ επομένως η f είναι συνεχής στο 0 (Mov.1) και

άρα η f είναι συνεχής στο \Re άρα και στο $[-\frac{2}{\pi}, \frac{\pi}{2}]$ (Mov.1)

$$f(-\frac{2}{\pi}) = e^{-\frac{2}{\pi}} - \frac{2}{\pi}\eta\mu(-\frac{\pi}{2}) = e^{-\frac{2}{\pi}} + \frac{2}{\pi} > 0 \text{ (Mov.1)}$$

$$f(\frac{\pi}{2}) = \sigma\upsilon\nu\frac{\pi}{2} - \frac{\pi^2}{4} + \frac{\pi}{2}\eta\mu(\frac{\pi}{2}) = \frac{\pi^2}{4} + \frac{\pi}{2} = -\frac{\pi^2 - \pi}{4} < 0 \text{ (Mov.1)}$$

Άρα $f(-\frac{2}{\pi}) f(\frac{\pi}{2}) < 0$ Συνεπώς από ΘΒ η f και επομένως η εξίσωση έχει τουλάχιστον μία ρίζα στο $(-\frac{2}{\pi}, \frac{\pi}{2})$ (Mov.1)

β)

$$f^3(x) - 3f^2(x) + 3f(x) - 1 = x^3 + x^2 - 2015 \Leftrightarrow (f(x) - 1)^3 = x^3 + x^2 - 2015 \quad (1) \quad (\text{Mov.1})$$

Αν $h(x) = x^3 + x^2 - 2015$, $x \in \mathfrak{R}$ συνεχής ως πολυωνυμική στο \mathfrak{R} (Mov.1) και

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} h(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 + x^2 - 2015) = \lim_{x \rightarrow -\infty} x^3 = -\infty < 0 \quad (\text{Mov.2}), \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} h(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (x^3 + x^2 - 2015) = \lim_{x \rightarrow +\infty} x^3 = +\infty > 0.$$

(Mov.2) Συνεπώς υπάρχουν $\alpha \in \mathfrak{R}$, κοντά στο $-\infty$ και β κοντά στο $+\infty$ ώστε $h(\alpha) < 0$ και $h(\beta) > 0$. (Mov.4) Η h ως συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ και $h(\alpha) h(\beta) < 0$ (Mov.2) από ΘΒ έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(\alpha, \beta) \subseteq \mathfrak{R}$. (Mov.1) Άρα υπάρχει $\xi \in \mathfrak{R}$ ώστε $h(\xi) = 0$ δηλαδή από (1) $(f(\xi) - 1)^3 = 0 \Leftrightarrow f(\xi) = 1$ (Mov.1)

Θέμα 3°

α)

$x^4 - 7x^3 + 6x^2 + 3x = 3 \Leftrightarrow x^4 - 7x^3 + 6x^2 + 3x - 3 = 0$ (1). (Mov.2) Το 1 είναι ρίζα. (Mov.1) Από Horner $x^4 - 7x^3 + 6x^2 + 3x - 3 = 0 \Leftrightarrow (x-1)(x^3 - 6x^2 + 3) = 0$ (Mov.1) Θέτω $h(x) = x^3 - 6x^2 + 3$. (Mov.2) Η h είναι συνεχής στο $[0, 1]$ ως πολυωνυμική (Mov.1) και $h(0)h(1) = -6 < 0$ (Mov.2) από ΘΒ η h έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(0, 1)$ (Mov.1) και συνεπώς η εξίσωση (1) έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(0, 1)$ (Mov.1)

β)

ι) Για κάθε $x_1, x_2 \in Df$ με $x_1 < x_2 \Rightarrow \dots f(x_1) < f(x_2)$ άρα η f είναι 1-1 άρα αντιστρέφεται (Mov.2)

ιι) Η f είναι συνεχής στο $[-1, 0]$ και $f(-1)f(0) = -1 < 0$ και από ΘΒ η f έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(-1, 0)$ αρνητική, δηλαδή υπάρχει ξ αρνητικό ώστε το $f(\xi) = 0$ (Mov.3)

ιιι) Θέτω $h(x) = (\pi - x) \cdot f^{-1}(x) + 3x$ η h είναι συνεχής στο $[0, \pi]$ ως πράξεις συνεχών. (Mov.2)

$f(\xi) = 0 \Leftrightarrow f^{-1}(0) = \xi < 0$ (Mov.2) άρα $h(0) = \pi \cdot \xi < 0$ και $h(\pi) = 3\pi > 0$ οπότε $h(0) \cdot h(\pi) < 0$ (Mov.3) και από ΘΒ η h έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(0, \pi)$ άρα και η εξίσωση $(\pi - x) \cdot f^{-1}(x) = -3x$ έχει τουλάχιστον μία ρίζα θετική και μικρότερη του π . (Mov.2)

Θέμα 4°

α)

Θέτω $h(x) = x^2 - \chi\eta\mu\chi - \sigma\upsilon\nu\chi$. Η h συνεχής στο $[0, \pi]$ και $h(0) \cdot h(\pi) = -\pi^2 - 1 < 0$ και από ΘΒ η h τουλάχιστον μια ρίζα στο $(0, \pi)$. (Mov.2) Η ρίζα του παρονομαστή της εξίσωσης $\frac{x^2 - \chi\eta\mu\chi - \sigma\upsilon\nu\chi}{2\chi - \pi} = 0$ (1) είναι η $\chi = \frac{\pi}{2}$ (Mov.2)

και $h(\frac{\pi}{2}) = \frac{\pi^2}{4} - \frac{\pi}{2} \neq 0$ άρα ο αριθμητής της εξίσωσης έχει ρίζα η οποία δεν είναι ρίζα του παρονομαστή συνεπώς η εξίσωση (1) έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(0, \pi)$. (Mov.4)

β)

Θέτω $h(x) = \chi \cdot \sin(\chi+3) - x^2 + 1$ η h είναι συνεχής στο $[-1,1]$ (Mov.2) και $h(-1) = -\sin(2) > 0$ αφού $\frac{\pi}{2} < 2 < \pi$ (Mov.2)

και $h(1) = \sin 4 < 0$ αφού $\pi < 4 < 3\frac{\pi}{2}$ (Mov.2) άρα από ΘΒ η h άρα και η εξίσωση έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(-1,1)$ (Mov.2)

γ)

Για $\chi \in (-1,0)$ είναι $\chi \ln(\chi+1) + \eta\mu\chi = 0 \Leftrightarrow \ln(\chi+1) + \frac{\eta\mu\chi}{\chi} = 0$. (Mov.2) Θέτω $h(x) = \ln(x+1) + \frac{\eta\mu x}{x}$.

$\lim_{x \rightarrow -1^+} \ln(x+1) + \frac{\eta\mu x}{x} = -\infty < 0$ (Mov.2), $\lim_{x \rightarrow 0^-} \ln(x+1) + \frac{\eta\mu x}{x} = 1 > 0$, (Mov.2) άρα υπάρχουν $\alpha > -1$ και κοντά στο -1 με $h(\alpha) < 0$ και β κοντά στο 0 και $\beta < 0$ με $h(\beta) > 0$. (Mov.2) Τότε η h είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ ως σύνθεση και πράξεις συνεχών και $h(\alpha)h(\beta) < 0$ από ΘΒ η h και συνεπώς η εξίσωση $\chi \ln(\chi+1) + \eta\mu\chi = 0$ έχει τουλάχιστον μια ρίζα στο $(\alpha, \beta) \subseteq (-1,0)$ (Mov.1)